

Reguleringsmyndigheten for Energi

Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Høring endring i nettleiestruktur

RME har 04.02.20 sendt på høring "Endring i nettleiestruktur". Saken har vært diskutert over flere år og har vært på to høringer tidligere, en konsepthøring og en ordinær høring. Under følger Energi Norges høringssvar.

Oppsummering av Energi Norges syn

- Som følger av klimavennlig elektrifisering med tilhørende økt etterspørsel etter mye strøm er det ønskelig at kunder som i dag betaler nettleie i hovedsak ut fra hvor mye energi de forbruker, i større grad skal betale nettleie ut fra hvor mye nettkapasitet de har behov for.
- Energi Norge ønsker derfor innføring av ny nettleiestruktur velkommen, og ønsker at dette skjer i løpet av maksimalt 1-2 år etter forskriften trer i kraft. En overgangsperiode bør være frivillig.
- Energi Norge mener at tariffen til husholdningskundene må være svært enkel.
- Energi Norge ønsker ved innføring av ny nettleiestruktur noen frihetsgrader for det enkelte nettselskap når det gjelder tariffutforming for husholdningskundene. Dette er viktig for å kunne utvikle den beste tariffen for denne kundegruppen gjennom erfaringer også fra storskala piloter. Over litt tid bør en konvergere mot en felles modell for alle.
- Det er videre ønskelig å teste ut enkelte modeller innenfor RMEs forslag til regelverk før nettselskapene konkluderer med modellvalg. Det betyr at starten på innføring av en ny tariffstruktur bør utsettes et år til 2023.
- Energi Norge mener RME bør fravike marginaltapsprinsippet når det gjelder energileddet i tariffen til husholdningskundene. Det betyr et noe høyere energiledd enn bare verdien på tapene som vil gi bedre rom for enkelhet i modellvalg og som også kan gå i retning av Time of Use.
- Energi Norge mener at de kundene som i dag har månedsbasert avregningsgrunnlag må få beholde dette.
- Energi Norge mener det er viktig at det kjøres felles informasjonskampanjer mellom bransjen og RME under innføringen av ny nettleiestruktur.

Energi Norges vurderinger av forslag til ny nettleiestruktur

Vi viser til RMEs høringsdokument Nr 1-2020 om "Endringer i nettleiestrukturen" med høringsfrist 25.5.20. Energi Norge ønsker en overgang til ny nettleiestruktur og har over lang tid arbeidet for å få til dette. Vi støtter de prinsipielle vurderingene om klimavennlig elektrifisering som gjør at kunder som i dag betaler nettleie i hovedsak ut fra hvor mye energi de forbruker, i større grad bør betale nettleie ut fra hvor mye nettkapasitet de har behov for. Vi støtter derfor de fleste hovedpunkter i RMEs høringsdokument, men har noen kommentarer til dette samtidig som vi også besvarer de spørsmålene RME stiller i høringsdokumentet.

RME begrunner godt hvorfor vi må innføre nye tariffer:

- **Hva:** Redusere investeringsbehovet for ny kapasitet i strømmnett. Få til en samfunnsøkonomisk riktig bruk av nettet.
- **Hvordan:** Bruke kapasiteten i nettet mer effektivt gjennom døgnet for å unngå store effekttopper
- **Hvorfor:** «Elektrifisering» - det forventes høy etterspørsel etter kapasitet i nettet frem i tid

Ny nettleiestruktur er dermed et av flere virkemidler som bør tas i bruk for å nå målet om lavest mulig kostnader for kundene.

RME skriver i høringsnotatet at de endringene som de foreslår i regelverket skal ivareta følgende kriterier:

- Energiledd lik marginaltapskostnad når kapasiteten i nettet er god
- Prisen på bruk av strømmettet bør være høyere enn marginaltapskostnad når belastningen på strømmettet er høy
- De faste kostnadene skal være fordelt på en rimelig måte mellom brukerne av strømmettet

RME skriver om modellene som foreslås for husholdningskundene:

- *«Alle modeller har noen gode, og noen mindre gode egenskaper»*
- *«Det er flere modeller som kan bidra til effektiv utnyttelse og utvikling av nettet, og oppfylle kriteriene vi har satt opp»*
- *«Det legges til rette for at det også kan være mulig å velge andre løsninger for utformingen av tariffene enn de vi så langt kjenner til.»*

For husholdningskundene mener Energi Norge at det er viktig med en svært enkel tariffmodell, uten at vi kan peke på en bestemt modell per dato.

For næringskunder og andre som allerede over flere år har tilpasset seg tariffer med effektavregning mener vi at det beste er å fortsette med tariffen de har i dag, basert på månedsmaks for denne kundegruppen. Vi har forståelse for at ladestasjoner ut fra lav brukstid kan ønske å ha tariff basert på døgnmaks. Imidlertid viser analyser utført av våre medlemmer at for mange ladestasjoner vil månedsmaks være gunstigst. Utfordringen for ladestasjoner i områder med lite elbiler bør løses på en annen måte, for eksempel ved støtte fra Enova, enn ved bruk av tariffutformingen på tilsvarende vis som RME har redegjort for med hensyn til plusskundene. Det er uheldig og strider også mot RMEs argumentasjon for ny nettleiestruktur, å innføre krav som straffer kunder som har optimalisert forbruket sitt mot høy brukstid. Dette vil være en konsekvens av RMEs forslag om en tariffmodell for målt effekt med døgnmaks som i praksis premierer kunder med lavere nettutnyttelse eller sporadisk bruk av nettet.

Vi mener at for husholdningskunder bør RME fravike kravet om at energileddet skal være lik marginaltapskostnad. Dette vil gi et energiledd som er noe høyere enn marginaltapet. Det tror vi er viktig for å kunne utforme gode og lett forståelige tariffer for husholdningskundene. Vi mener at å fravike kravet om marginaltapsprinsippet for husholdningskundene ikke vil medføre et stort samfunnsøkonomisk tap, og er et viktig element i å få etablert gode ladevaner. For å sikre en sterk nok vridning mot kapasitetsprising kan RME i stedet fastlegge en begrensning på hvor stor del av inntektene som kan komme fra energileddet.

Flere av våre medlemmer har en sterk preferanse for å bruke "gulrot fremfor pisk". Å redusere nettleien i timer der nettet ikke er belastet, i stedet for å øke nettleien i timer der nettet er sterkt belastet, kan bidra til bedre omdømme for bransjen. I begge tilfellene er kostnaden kunden får tilnærmet like. Den massive kritikken mot en ny nettleiestruktur har som hovedankepunkt at energileddet reduseres til marginaltapskostnaden. Energi Norge mener det er viktig at det legges til rette for mer bruk av strøm for eksempel innen fjernvarme. Et energiledd som kan være høyere enn marginaltapt vil i mindre grad redusere insentiver til å koble seg på fjernvarme, og gjør det enklere for kundene å sammenligne pris. Summen av mange hensyn tilsier at det bør åpnes for å fravike fra kravet om marginaltapsprinsippet.

RME stiller flere spørsmål i høringsnotatet som vi besvarer i det følgende;

Ønsker selskapene en bransjestandard for utveksling av tariffinformasjon?

Energi Norge mener det er fornuftig og riktig å utarbeide en bransjestandard for utveksling av tariffinformasjon. Dette vil bidra til å effektivisere denne prosessen og oppfylle informasjonsplikten. Dette gjelder både nettselskapene, kraftomsetningsselskapene og andre aktører. Avregning og betalings- funksjonaliteten må fortsatt ligge hos nettselskapene. *Det som er viktig for kunden er den totale prisen bestående av nettleie, kraftpris og avgifter. Kraftomsetningsselskapene eller andre må derfor få tilgang til nødvendig informasjon fra nettselskapene.*

Det er begrenset hvor mye ressurser hvert enkelt nettselskap kan bruke på informasjon om nye tariffier. Trolig er den største utfordringen framover at vi har tilstrekkelig nettkapasitet til å ta hånd om hjemmelading av elbiler dersom vi får smart lading. Derfor ønsker vi at så mye som mulig av lading foregår mellom 22.00 og 06.00. Nettselskapene og myndighetene (RME) i fellesskap bør vurdere å sette i gang en landsdekkende informasjonskampanje og informere om innføring av en nettleiestruktur som gjør det gunstig å lade elbilen om natten. Dette ville sannsynligvis føre til at en større andel av elbilene ville blitt programmert til å lade om natten allerede nå. Dersom både nettselskapene, kraftleverandørene og myndighetene kunne gjort informasjonsjobben i fellesskap tror vi måloppnåelsen kan bli god. Vi forventer også en teknologisk utvikling som kan bidra til at vi ikke får en kraftig samtidighet for når lading slår inn.

RME ber om innspill på om det kan være hensiktsmessig å avgrense aktuelle tariffmodeller i større grad. RME ber om at innspillene belyser hvilken modell eller hvilke modeller som i så fall bør utelukkes, og hvilke hensyn avgrensningen vil ivareta

Kundene har ikke et sterkt økonomisk insentiv i dag til selv å gjøre store tilpasninger i forbruket. Nettleien utgjør sannsynligvis en for liten del av kostnadene til å kunne bidra til å endre folks adferd. Derfor er kommunikasjon det beste virkemidlet vi disponerer, og skal vi få til en adferdsendring hos husholdningskundene bør tariffen derfor være enkel. Vi mener at bransjen i samarbeid med kundeorganisasjonene over tid bør forsøke å enes om en standard modell innenfor RMEs regelverk for tariffing. I forkant er det viktig å kunne teste ut flere modeller innenfor RMEs forslag til regelverk før en konkluderer med et beste modellvalg for husholdningskundene. Erfaringene fra piloter vil gi verdifull erfaring når det gjelder hvordan kundene responderer og da også hvor godt tariffmodellene forstås. Det betyr at starten på ikrafttredelse av en ny tariffstruktur bør utsettes et år for å kunne få nok data og å analysere resultatene for det enkelte nettselskap. Samtidig må man også kunne teste i storskala og forskriften bør derfor inneholde frihetsgrader også ved fastsettelsen.

En enkel modell som kan være god er Glitre Energi Netts modell som i dag består av et variabelt energiledd og et likt fastledd for alle. Den er planlagt utviklet med et differensiert fastledd basert på et effektuttak. En annen modell kan være en bestående av et sikringsdifferensiert fastledd, målt effekt og et energiledd, selv om denne er noe mer komplisert. I samtaler med en rekke andre organisasjoner kommer det klart fram at enkelhet er svært viktig, og at som en konsekvens av dette er det behov for å kunne fravike marginaltapsprinsippet for husholdningskundene.

Ved å høste inn erfaring fra ulike modeller både gjennom piloter, men også gjennom storskala uttesting når forskriften trer i kraft, og samhandling med kundeorganisasjoner, regner vi med at det vil utvikle seg en beste praksis og derigjennom en standardisering. Dette vil gjøre det enklere å lage styringssystemer for husholdningskundene.

RME ber om innspill på om det kan være hensiktsmessig at nettselskapene får plikt til å inkludere påslag i energileddet for å gi kundene motivasjon til å redusere effekttopper

RME har i høringsnotatet kommet med et forslag om å tillate et påslag på det marginaltapsbaserte energileddet i noen timer hvert døgn der nettet er høyest belastet. Energi Norge mener som tidligere redegjort for i vårt høringssvar, at det er viktig med en mulighet til å kunne fravike marginaltapsprinsippet for energileddet for husholdningskundene. Et slikt påslag som RME her spør om mener vi bør ha lengre varighet i timer enn det RME foreslår. Enda bedre kommunikasjonsmessig vil det være dersom energileddets utforming kan presenteres som en rabatt på natten foran et påslag på dagen.

RME ber om innspill på avregningsgrunnlaget

RME vurderer i utgangspunktet at en avregningstime pr døgn er en hensiktsmessig tilnærming for alle kunder, dersom nettselskapet benytter målt effekt. Når det gjelder næringskunder/kunder som har effekttariff, er målt effekt med månedsmaks, noe de fleste kundene har hatt gjennom mange år. En overgang til døgnmaks for allerede månedsmålte kunder vil føre til at de kundene som har jevn bruk av nettet gjennomgående vil komme ugunstig ut ved en omlegging til døgnmaks, mens næringskunder med lav brukstid og sporadisk bruk av nettet vil favoriseres ved en eventuell omlegging til døgnmaks. Samtidig er det slik at nettselskapets kostnader vil være tilnærmet lik for kunder med samme makseffekt, men ulik brukstid. Det er gjennom tidligere høringer gitt entydige tilbakemeldinger om ikke å endre tarifferingsprinsippene for større næringskunder og andre som har effekttariffer i dag. Disse er allerede godt tilpasset det uttrykte formålet med ny nettleiestruktur og en endring vil gi betydelige uriktige/uheldige omfordelingsvirkninger, unødig støy under innføringen av ny nettleiestruktur og trolig også resultere i en dårligere utnyttelse av nettet.

Vi har forståelse for at en ønsker å legge til rette for ladestasjoner i hele landet og at bruk av månedsmaks kan være utfordrende for noen av disse. En mulighet for egne tariffer for slike ladestasjoner kan være aktuelt. Det vil etter hvert som utbredelsen av elbiler øker, sannsynligvis bare gjelde for ladestasjoner i noen få deler av landet. En bedre løsning er å bruke tilskudd fra for eksempel Enova til å løse de økonomiske utfordringene for ladestasjoner, slik at en gjør dette på en mer synlig og eksplisitt måte jf. RMEs uttalelser knyttet til støtteordninger for solkraft.

RME ber om innspill på årlig reduksjon i energileddet fra 2022 og frem til 2027

Energi Norge mener det vil være utfordrende og komplisert med så lang overgangsperiode som RME foreslår, selve overgangsperioden bør ikke vare mer enn maksimalt 1-2 år. Det er viktig at denne overgangsordningen ikke blir pliktig, men en frivillig mulighet for de nettselskap som måtte ønske å benytte seg av denne. En utfordring vil være for kraftomsetningsselskapene som skal besvare kundehenvendelsene og som vil få utfordringer dersom overgangsperioden varierer sterkt mellom nettselskapene. Det kan være en god ide å la omleggingen skje på sommeren når forbruket er lavt.

Energi Norge mener at innføringen av ny nettleistruktur krever god informasjon til kundene med en god og samordnet planlegging av dette fra aktørene. Det er positivt at RME vil ta initiativ til dialog om denne utfordrende problemstillingen. Det er viktig at denne informasjonsjobben ikke undervurderes.

Energi Norge ønsker et møte med RME om denne saken.

Vennlig hilsen

Energi Norge

Kristin H Lind

Direktør Nett og entreprenør

Trond Svartsund

Næringspolitisk rådgiver